

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tribunal Poenitentiae Sev Libri Dvo Prior De Poenitente Ut Reo Posterior De Confessario Ut Judice

Stoz, Matthäus

Anno M.DC.LXXXIX.

§. 2. Sententia sacre de iisdem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37144

Novissimè quidem venerunt etiam illæ. Sed janua jam clausa, quam frustra flagrabant sibi aperiri, rejectæ sunt cum tristissimo illo: *Nescio vos. Matth. 25.* VI. Servus ille, etsi talentum, sibi ad negotiandum datum, reddiderit integrum Domino; tamen quia cum eo in terram abscondito, nihil lucri fecit, tanquam servus malus & piger in tenebras exteriores eiectus est, ubi est fletus & stridor dentium. *Matth. l.c.*

NB. Si penitens litteratus sit, & libros habeat, subinde proderit inter alia pro penitentia injungi, ut ipse Exemplum ejusmodi domi legat, & perpendat. Quòd autem omnia, quæ indicavi, spectent ad incutiendum penitentibus timorem Domini, id ea factum est de causa, quia qui timet Dominum, faciet bonum. *Eccli. 15.* & qui indigent aliquâ Confessarii curâ in eradicandis peccatis, potissimum ferè moventur tantum timore.

§. II. Sententia.

144. Ad animorum conversionem mirabilis prorsus inest vis breviusculis quibusdam ex SS. Scriptura vel aliunde depromptis sententiis. Lapillus sunt, quo sæpe Nabuchodonosoris alicujus monstruosa statua conteritur; vel formidandus integris exercitiis Goliath prosternitur. Virga sunt, quæ sæpe ex dura petra salutaris aqua vel scintilla excutitur. Tuba sunt, quæ non rarò mænia quædam Jerichuntina evertuntur. Vox Domini sunt: *Psal. 28.* quæ sæpe confringuntur indurata & inflexibiles Cedri; interciduntur flammæ furentis ignis; commoveantur impatientia culturæ deserta; præparantur ad reditum fugitivi à DEO Cervi; & reve-

R. P. Stoz. Trib. Penit. Lib. II.

lantur non alio facilè modo penetranda condensa. Exemplis pleni sunt libri. S. P. N. Ignatius Franciscum Xaverium, juveniliter in Academia Parisiensi evanescentem, lucratus est sibi, Societati, Orbi, & DEO, præscriptâ ad quotidianam considerationem hæc Christi *Matth. 16.* sententiâ: *Quid prodest homini, si mundum universum lucretur; anima verò sua detrimentum patiatur?* Nadasi in *Anno dier. memorab. Soc. JESU. 2. Dec. ex Vita lib. 1. cap. 2.* Quam ipsam gnomen S. Xaverius postea aliis quoque præscribere solitus fuit, & Joanni III. Lusitanæ Regi, veluti pretiosissimam gemmam ex India transmisit, quotidie per unum horæ quadrantem considerandam. Noster P. Joannes Suarez Constantino cuidam hæretico obstinatissimo, & post alia omnia ab aliis frustra tentata prorsus desperato, suggestit hunc *Psal. 18.* versiculum cogitandum: *Lex Domini immaculata, convertens animas;* unde non multò post, quia vidit, suam sectam nec sine macula esse, nec animas convertere, eandem abjuravit. Nadasi *l.c. 17. Dec.* Sanctam vitam amplexus est Simeon Stylites audito illo: *Beati, qui lugens, &c.* S. Antonius, & Sanctus Paulinus audito isto: *si vis perfectus esse, vade &c.* S. Eucherius Abbas considerando hoc: *præterit figura hujus mundi.* Prioribus annis Romæ Sacerdos pius, cum mulierem frontis & pudicitie projectæ, desperatæque salutis, in plateis obviam haberet, in transitu ad aures acclamavit duo duntaxat hæc verba; *O Cælum! O Infernus!* quibus illa velut duplici fulmine attonita, mox ad vitam non modò castam, sed & sanctam se accinxit. Alius alium delitiis & voluptatibus de-

M

peratè

speratè immersum, salvavit per illam sententiam obiter tantum insperam ex *Isaia* 14. v. 11. subter te sternetur tinea, & operimentum tuum erunt vermes.

145. Usus porro ejusmodi sententiæ optimus foret, si pœnitens possit in die per aliquod temporis spatium ejus meditationi vel considerationi immorari. Sed quia pauci artem meditando & considerandi de aliqua re callent; multi quoque, qui callēt, propter alia sua negotia vel non possunt, vel non volunt sancto ejus exercitio se impendere; ideo communiter satis erit, si Confessarius selectam aliquam & infirmitati pœnitentis curandæ aptam proponat sententiam; quantumque necesse est, & tempus patitur, cum aliqua declaratione exponat; ac tum vel pro pœnitentia (sive totali, sive partiali) imponat, vel per modum consilii suadeat, ut pœnitens ipse sibi postea aliquoties suggerat, vel tantum in mentem revocando; vel, quod efficacius esse potest, ore tenus repetendo, sed verbis expressè, distinctè & attentè prolatis. Quod etsi ab initio fiat sine omni gustu; ipse tamen usus cum divina gratia aperit paulatim intellectum, ut tandem aliquem in verbis, toties repetitis, apprehendat sensum, indeque in voluntate exoriatur pius aliquis motus, qui impellat ad præstandum id, quod desideratur.

146. Ne verò pœnitentes hinc ultra id, quod commodè possunt, urgeantur, expedit, valde occupatis, obliviosis, rudibus, & in exercitatis plus non injungi, quam ut duobus vel tribus diebus in una vel altera hebdomade præscriptam sententiam, modo supra dicto, secum recolant. Aliis magis capacibus potest præci-

pi vel suaderi, ut quotidie id faciant semel; vel etiam sæpius v.g. manè & vesperi, vel etiam in meridie; vel quoties aliquis labitur, aut advertit periculum labendi; idque, si frequenter confiteretur, usque ad proximam confessionem; vel ad certum tempus unius aut plurium hebdomadum, si rariùs confiteretur.

147. Sententiæ pro curandis septem peccatis capitalibus aptæ possunt esse sequentes, aliæque similes.

Contra Superbiam. DEUS superbis resistit; humilibus autem dat gratiam. *1. Petri* 5. v. 5. Sola ergo superbia habet sibi DEUM specialiter contrarium, & adversarium; non sic alia vitia, inquit *Cassianus*, *lib. 12. cap. 7.* & : ô quantum, exclamat, malum! non hominem, non Angelum, sed ipsum DEUM habere sibi adversarium. II. Superbiam nunquam in tuo sensu, aut in tuo verbo dominari permittas; in ipsa enim initium sumpsit perditio. *Tob. 4. v. 14.* nimirum spiritualis & corporalis, temporalis & æterna. III. Initium omnis peccati Superbia; qui tenet illam, implebitur maledictis, & subvertet eum in finem. *Eccli. 10. v. 14.* IV. Odibilis coram DEO & hominibus est superbia. *ibid. v. 7.*

148. *Contra Avaritiam.* I. Conturbat domum suam, qui sectatur avaritiam, *Prov. 15.* II. Avaro nihil est celestius. *Eccli. 10. v. 9.* hic enim & animam suam venalem habet. *v. 10.* III. Qui volunt divites fieri, incidunt in tentationem, & laqueum Diaboli, & desideria multa inutilia & nociva, quæ mergunt hominem in interitum & perditionem. *1. Tim. 6. v. 9.* IV. Viro cupido & tenaci suæ ratione est substantia. *Eccli. 14. v. 3.* V.

Qui

Qui acervat injustè, aliis congregat; & in bonis illius alius luxuriabitur. *ibid.* v. 4.

149. *Contra Invidiam.* I. An oculus tuus nequam est, quia ego bonus sum (benefaciendo his vel illis) inquit Christus *Matth.* 20. v. 25. II. Invidiâ Diaboli mors introivit in orbem terrarum; imitantur autem illum, qui sunt ex parte illius. *Sap.* 2. v. ult. III. Putredo of- fsum invidia. *Prov.* 14. v. 30. IV. Væ illis, qui in viam Cain (fratri suo divinam gratiam invidentis) abierunt. *Epist. Judæ* v. II. V. Ubi Zelus & contentio, ibi inconstantia & omne opus pravum. *Jacob.* 3.

150. *Contra Iram.* I. Omnis qui irascitur fratri (seu proximo) suo, reus est Judicio. *Matth.* 5. v. 22. II. Zelus & iracundia minuunt dies (vitæ) & ante tempus senectutem adducunt cogitatus (iracundi) *Eccl.* 30. v. 26. III. Ne sis velox ad irascendum, quia ira in sinu stulti requiescit. *Eccl.* 7. IV. Relinque (dimitte) proximo tuo nocenti te; & tunc deprecanti tibi peccata solventur. *Eccl.* 28. v. 2. ubi de hac re plura.

151. *Contra Luxuriam.* I. Qui talia agunt, regnum DEI non consequentur. *Gal.* 5. v. 21. II. Corpora vestra membra sunt Christi; tollens ergo membrum Christi faciam membrum meretricis? membra vestra templum sunt Spiritûs Sancti; & non estis vestri. *1. Cor.* 6. v. 19. III. Pars illorum (Luxuriosorum) erit in stagno, ardentis igne & sulphure; quod est mors secunda. *Apoc.* 21. v. 7. IV. Ignis est Luxuria usque ad perditionem devorans, & eradicans omnia gemina. *Job.* 31. v. 12. V. Qui seminat in carne, de carne & metet corruptionem. *Gal.* 6. v. 8.

Corruptionem scilicet in corpore, animâ, famâ, & fortunâ.

152. *Contra Gulam.* I. Omnis labor hominis in ore ejus, sed anima ejus non implebitur bonis. *Eccl.* 6. II. Quorum Deus venter est, gloria in confusione ipsorum. *Philip.* 3. III. Propter crapulam multi obierunt; qui autem abstinens est, adjiciet vitam. *Eccl.* 27. IV. Ebrietatis animositas (est) imprudentis offensio, minorans virtutem, & faciens vulnera. *Eccl.* 31. v. 40.

153. *Contra Acediam.* I. Omnis piger semper in egestate est. *Prov.* 21. v. 5. II. Multam malitiam docebit otiositas. *Eccl.* 33. v. 29. III. Maledictus, qui facit opus Domini fraudulenter (per negligentiam aliquid subtrahendo) *Jerem.* 48. v. 10. IV. Regnum cœlorum vim patitur, & violenti rapiunt illud. *Matth.* 11. v. 12. V. Qui timent pruinam, irruet super eos nix. *Job.* 5. v. 16. VI. Omnem palmitem, in me non fereunt fructum, tollent eum. *Joan.* 15. v. 2. & in ignem mittent, & ardet. v. 6. VII. Inutilem servum ejcite in tenebras exteriores, illic erit fletus & stridor dentium. *Matth.* 25. v. 30.

§. III. Industria piæ.

154. Multas, eâsque valde utiles passim exhibent Magistri vitæ spiritualis. Sed sicut non omnes eadem medicamenta juvant contra eosdem morbos corporis; ita nec omnibus contra eosdem morbos animi profunt eadem industria.

Frequens Communio.

Et verò præstantissima omnium est frequens Communio. Nam juxta effatum